

Kliimaministeriumile

Meie: 17.01.2024 nr 1-5/24/6071

Eesti Keskkonnaühenduste Koja ja Päästame Eesti Metsad MTÜ seisukoht EL metsaseire määruse eelnõu kohta

Täname võimaluse eest anda tagasisidet Euroopa Komisjoni metsaseire määruse eelnõu kohta. Leiame, et Euroopa Komisjoni eelnõu on väga tervitatav ja ülimalt vajalik, et tagada liikmesriikide esitatavate metsaandmete ühtlus ning võimaldada ülevaate saamist Euroopa metsadest, seal hulgas Euroopa tasandil seatud eesmärkide täitmisest. Samuti on oluline saada adekvaatne ülevaade metsade olukorrast kiiresti muutuva kliima tingimustes, kus oluliselt sagenevad mitmed metsahäiringud.

Meie tähelepanekud määruse eelnõu kohta on järgnevad:

1. Eelnõu Artikli 5 lõikes 3 on toodud, et kogutakse andmeid metsaelupaikade asukoha kohta Natura 2000 aladel, lisas III punktis (e) on toodud Loodusdirektiivi I lisa metsaelupaikade info väljaspool Natura 2000 võrgustikku. **Teeme ettepaneku tõsta Loodusdirektiivi I lisas loetletud metsaelupaikade andmete kogumine väljaspool Natura 2000 alasid artikli 5 lõike 3 juurde, et see rakenduks koheselt metsaseire määruse vastuvõtmisel.** Seda on vaja, et saada parem ülevaade metsaelupaikade seisundist. Kui elupaikade kohta andmestik puudub, siis ei saa adekvaatselt hinnata nende seisundit. Elupaikade soodne seisund on tarvis saavutada kogu EL territooriumil mitte ainult Natura 2000 võrgustikus. Viimane on küll väga oluline meede suurema eesmärgi saavutamiseks, kuid ilma adekvaatsete andmeteta pole võimalik eesmärgi täitmist jälgida.
2. **Teeme ettepaneku lisada metsade vanuse ning kõrguse info kogumine artikli 5 lõikele 3.** Vanuse kaudu on võimalik saada kaudset infot metsade elurikkuse kohta. Kõrguse monitoorimine võimaldab jälgida raieintensiivsust ning raiemeetodeid. ELi metsastrateegia kohaselt tuleb olla ettevaatlik teatavate raievõtete suhtes, mis mõjutavad maapealset elurikkust ning võivad põhjustada CO2 eraldumist juurtest ja osaliselt pinnasest, tuues näitena eraldi välja lageraie. Puude kõrguse arvestamine aitab saada ülevaadet, kui palju seda raieviisi erinevates liikmesriikides läbi viiakse. Samuti aitaks see jälgida, kui palju majandatakse lageraietega selliseid metsi, mis on toodud II lisa (a) ii) ehk metsad, kus on puidu varumine täielikult välistatud või oluliselt piiratud keskkonnahoiu või elurikkuse säilitamise eesmärgil (kaitsealused metsad, rahvuspargid, looduskaitsealad ja muud kaitsealad, näiteks erilist keskkonnavalast, teaduslikku, ajaloolist, kultuurilist või vaimset tähtsust omavad alad)

3. **Teeme ettepaneku tuua loodus- ja põlismetsade kaardistamise varasemale ajale kui praeguses määruse eelnõus planeeritud 1. jaanuar 2028.** Kuna teatud Euroopa piirkondades on raiesurve metsadele väga suur, siis võivad selleks ajaks olla väga paljud loodus- ja põlismetsad hävinud, teeme ettepaneku tuua tähtaeg 2025. aastasse nagu see on planeeritud EL metsastrateegia loodus- ja põlismetsade määratlemise, kaardistamise ja kaitse juhises.
4. **Teeme ettepaneku tuua hetkel III lisas toodud IUCNi määratluse järgi hinnatud ohustatud liikide kohta info kogumine artikli 5 lõike 3 juurde.** Liikide ohustatuse kaudu on väga hästi võimalik jälgida EL metsade elurikkuse olukorda ning võrrelda andmeid erinevate liikmesriikide vahel.
5. **Teeme ettepaneku muuta metsade ja metsasektori pikaajalised integreeritud kavad liikmesriikidele kohustuslikuks, sest vabatahtliku meetmena ei pruugi need rakenduda.** Näiteks ei ole Eestil hetkel kehtivat metsanduse arengukava, mis seaks konkreetseid eesmärke metsade säästliku majandamise ning elurikkuse kohta. Kuigi metsaseadus viimast nõuab, ei ole siiski siseriiklikult suudetud vastavat kava koostada ega ellu rakendada. Seega ei ole hetkel võimalik jälgida, kuidas liikmesriigid metsakaitset ja -kasutust käsitleva ELi poliitikaga sammu peavad.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Maia-Liisa Anton

Eesti Keskkonnaühenduste Koja koordinaator